

Dr. Aygül KIZILAY GÜNEYLİOĞLU

İFA ZAMANI VE ERKEN İFA

onikilevha

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ.....	VII
İÇİNDEKİLER	IX
KISALTMALAR	XVII
Giriş	1

BİRİNCİ BÖLÜM

İFA ZAMANI

A. GENEL OLARAK	3
1. Genel Olarak İfa Kavramı	3
2. İfa Zamanının Tarihçesi -Roma Hukuku.....	6
3. İfa Zamanı.....	7
B. ALACAKLI AÇISINDAN İFA ZAMANI.....	10
1. Genel olarak: Muacceliyet.....	10
a. Kavram.....	10
b. Borcun Kaynağının Muacceliyyete Etkisi	12
aa. Sözleşme	12
bb. Haksız Fiil ve Sebepsiz Zenginleşme.....	14
c. Borcun Kaynağının Muacceliyetten Sonraki Zamanaşımına Etkisi.....	14
d. Muacceliyetin İspatı	15

e.	Muaceliyetin Alacak Hakkı ve Talep Hakkı İle İlişkisi.....	16
aa.	Alacak Hakkı ve Talep Hakkı Arasındaki İlişki.....	16
bb.	Muaceliyetin Talep Hakkı ile İlişkisi.....	18
f.	Def'ilerin Muaceliyete Etkisi.....	19
aa.	Zamanaşımı Def'i.....	20
bb.	Tartışma Def'i	21
cc.	Ödemezlik Def'i.....	21
2.	Muaceliyetin Doğumunda Unsurlar.....	23
a.	Borcun Doğduğu Anda Muacel Olması Kuralı.....	23
b.	Vade	25
aa.	Vadenin Bazı Kavramlar ve Kurumlarla İlişkisi (Tecil Anlaşması ve Pactum de non Petendo)	27
bb.	Vadenin Türleri.....	30
i.	Kesin Vade.....	31
ii.	Belirli Vade	35
iii.	Belirlenebilir Vade	35
iv.	Belirsiz Vade.....	37
cc.	Vadenin Hesabı.....	38
i.	Süre -Frist (Zeitraum) ve Vade-Termin (Zeitpunkt) farkı	38
ii.	Türk Borçlar Kanununda Vadenin Hesabında Dikkate Alınacak Yedek Hukuk Kuralları.....	38
c.	Muaceliyet İhbarı	42
d.	Koşul.....	43
aa.	Geciktirici Koşul	44
bb.	Bozucu Koşul.....	45
e.	Kanun Tarafından Düzenlenen Bazı Özel İfa Zamanı Kuralları.....	45
aa.	Medeni Kanunda	45
bb.	Ticaret Kanununda	46
3.	Muaceliyetin Sonuçları	48
a.	Borçlu Temerrüdünün Temel Şartı Olması.....	48

---

aa. Alacağın Muaccel Olması.....	49
bb. İfanın Mümkün Olması.....	49
cc. Borçlunun Def'i Hakkının Olmaması.....	50
dd. Temerrüt ihtarı.....	50
ee. Alacaklarının Temerrüde Düşmemiş Olması.....	54
b. Takas Edilebilirlik	54
c. Ödemezlik Def'i Hakkının Doğması	56
d. Zamanaşımı Süresinin Başlaması	59
4. Edimlere Dayalı Olarak İfa Zamanı.....	60
5. Aranılacak, Götürülecek ve Yollanacak Borçlarda İfa Zamanı	61
a. Aranılacak Borçlar.....	61
b. Götürülecek Borçlar	61
c. Yollanacak Borçlar.....	61
6. İşin Niteliğinden Doğan İfa Zamanı	62
7. Çeşitli Hükümlerin İfa Zamanı Bakımından İncelenmesi	63
C. BORÇLU AÇISINDAN İFA ZAMANI	64
1. Genel olarak: İfa Edilebilirlik.....	64
2. Kural: Derhal İfa Edilebilirlik	66
D. MÜCBİR SEBEP VE BEKLENMEYEN HALİN İFA ZAMANINA ETKİSİ 66	
1. Genel Olarak.....	66
2. Mücbir Sebep ve Beklenmeyen Halin Hüküm ve Sonuçları.....	67
3. Mücbir Sebep ve Beklenmeyen Halin Sözleşme Sorumluluğuna Etkisi	68
a. Genel Olarak.....	68
b. Sözleşmeden Dönme ve Sözleşmenin Feshi	69
c. Sözleşmenin Uyarlanması ve Özellikle İndirim Talebi – m. 138	69
4. Mücbir Sebep ve Beklenmeyen Halin Gerçekleşmesi Durumunda Muacceliyet ve Vadelerin Akibeti	70
a. İmkânsızlık ve Geçici İmkânsızlık.....	71
b. Aşırı İfa Güçlüğü	73

İKİNCİ BÖLÜM ERKEN İFA

A. GENEL OLARAK	75
1. Kavram.....	75
2. Hukuki Niteliği.....	76
3. Erken İfanın Şartları.....	78
B. ERKEN İFAYA İLİŞKİN KURAL	78
C. ERKEN İFAYA İLİŞKİN İSTİSNALAR	80
1. Sözleşme ile Erken İfa Yetkisinin Kaldırılması	80
2. İşin Niteliği Gereği Erken İfa Yetkisinin Olmaması.....	80
3. Kanundan Dolayı Erken İfa Yetkisinin Olmaması.....	82
D. ERKEN İFANIN BENZER KURUMLARDAN VE KAVRAMLARDAN AYRILMASI.....	82
1. Kısmi İfadan Farkı	82
2. Kötü İfadan Farkı	84
3. İfaya Hazırlık Faaliyetlerinden Farkı.....	84
4. İbradan Farkı.....	85
5. Dönemsel Edimli Borç İlişkisindeki İfadan Farkı.....	86
6. Seçimlik Borçtan Farkı	87
7. Dönme Cezasından Farkı.....	88
8. Bağlanma Parasından Farkı	88
E. ERKEN İFANIN HÜKÜM VE SONUÇLARI İLE İSPATI.....	89
1. Erken İfanın Hüküm ve Sonuçları.....	89
a. Genel Olarak.....	89
b. Erken İfanın Mümkür Olduğu Durumlarda Erken İfanın Sonuçları	91
aa. Erken İfa Nedeniyle İndirim Yapılamaması.....	91
i. Kural	91
ii. İndirim Yapılacak Haller	92
iii. Hesaplama Yöntemleri	93
bb. Yarar ve Hasarın Alıcıya İntikali.....	93

cc. Muayene ve İhbar Sürelerinin Başlaması.....	94
dd. Erken Ödeme Ücreti	95
ee. Müteselsil Borçlardan Birinin Borcu Erken İfa Etmesinin Etkisi	96
c. Erken İfanın Mümkün Olmadığı Durumlarda Erken İfanın Sonuçları	97
aa. Borcun Gereği Gibi İfa Edilmemesi Sonucu Tazminat İstemi.....	97
d. Erken İfayı Haklı Sebep Olmadığı Halde Reddeden Alacaklı Açısından Erken İfanın Sonuçları.....	99
aa. Alacaklı Temerrüdü	99
i. Genel Olarak.....	99
ii. Alacaklı Temerrüdünün Sonuçları.....	100
2. Erken İfanın İspatı.....	101
F. TÜRK TÜKETİCİ HUKUKUNDA ERKEN İFA.....	102
1. Genel Olarak: Tüketicili, Tüketicili İşlemleri ve Tüketiciliye Yönelik Uygulamalar.....	102
2. Taksitle Satış Sözleşmelerinde Erken İfa	105
a. Genel Olarak.....	105
b. Taksitle Satış Sözleşmesinde Erken Ödeme.....	106
3. Tüketicili Kredisi Sözleşmelerinde Erken İfa	108
a. Genel Olarak.....	108
b. Tüketicili Kredisinde Erken Ödeme	109
4. Konut Finansmanı Sözleşmelerinde Erken İfa.....	110
a. Genel Olarak.....	110
b. Konut Finansmanında Erken Ödeme.....	113
c. Erken Ödeme Ücreti	114
d. Konut Finansmanında Yeniden Yapılandırma	118
5. Tüketicili Hukukunda Erken Ödemenin Hukuki Niteliği.....	120
6. Erken Ödemenin Sınırlandırılması	121

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM
ÖZEL BORÇ İLİŞKİLERİNDE İFA ZAMANI VE
ERKEN İFA

A. SATIŞ SÖZLEŞMESİ	123
1. Genel olarak.....	123
a. Peşin Satış.....	124
b. Veresiye Satış	124
c. Ön ödemeli Satış.....	124
d. Taksitle Satış Sözleşmesi.....	125
e. Özel Hukukta Kredi Kartı Uygulaması.....	126
2. İfa Zamanı ve Erken İfa.....	127
a. Teslim ve Mülkiyeti Nakil Borcu.....	127
b. Satış Bedelini Ödeme Borcu.....	128
c. Satılanı Devralma Borcu.....	129
d. Belirli Vadeli Ticari Satışlardaki Özel Durum	129
B. CISG KAPSAMINDA İFA ZAMANI VE ERKEN İFA	130
1. Genel Olarak.....	130
2. İfa Zamanı ve Erken İfa.....	131
a. Teslim İçin Belirli Bir Tarihin Saptanmış Olması (CISG m. 33/I-a)	131
b. Teslim İçin Belirli Bir Zaman Diliminin Saptanmış Olması (CISG m. 33/I-b)	132
c. Teslim Tarihinin Kararlaştırılmamış Olması Halinde İfa Zamanı (CISG m. 33/I-c).....	132
C. BAĞIŞLAMA SÖZLEŞMESİ	135
1. Genel Olarak.....	135
a. Elden Bağışlama.....	135
b. Bağışlama Sözü Verme	135
c. Tenfizi Bağışlayanın Ölümüne Bağlı Bağışlama.....	137
d. Yüklemeli Bağışlama	137

---

e. Koşullu Bağışlama.....	138
D. KİRA SÖZLEŞMESİ.....	138
1. Genel Olarak.....	138
2. İfa Zamanı ve Erken İfa.....	139
a. Kira Bedelinin Ödenmesi Borcu	139
b. Kiralananı Geri Verme Borcu.....	139
E. KULLANIM ÖDÜNCÜ SÖZLEŞMESİ	140
1. Genel Olarak.....	140
2. İfa Zamanı ve Erken İfa.....	140
a. Teslim Borcu.....	140
b. Geri Verme Borcu.....	141
c. Olağanüstü Giderlerin ve Doğan Zararların Muacceliyeti..	142
F. TÜKETİM ÖDÜNCÜ SÖZLEŞMESİ.....	143
1. Genel Olarak.....	143
2. İfa Zamanı ve Erken İfa.....	143
a. Teslim ve Mülkiyeti Devretme Borcu	143
b. Geri Verme Borcu.....	144
c. Faiz Borcunun Muacceliyeti.....	145
G. ESER SÖZLEŞMESİ	146
1. Genel Olarak.....	146
2. İfa Zamanı ve Erken İfa.....	146
a. Bedel Ödeme Borcu	146
aa. Ayıplı İfanın Muacceliyete Etkisi	148
bb. Ayıbın İspatı.....	150
b. Teslim Borcu.....	151
aa. İş Sahibinin, Yüklenicinin Eser Teslim Borcunun Muacceliyeti Öncesi Eser Sözleşmesinden Dönme Hakki ve Diğer Hakları.....	153
H. YAYIN SÖZLEŞMESİ.....	155
1. Genel Olarak.....	155
2. İfa Zamanı ve Erken İfa.....	155

a.	Yayınlatanın Eser Teslim Borcu.....	155
b.	Yayınlayanın Çoğaltma Borcu.....	156
c.	Telif Ücretinin Muaceliyeti.....	157
I.	VEKÂLET SÖZLEŞMESİ.....	158
1.	Genel Olarak.....	158
2.	İfa Zamanı ve Erken İfa.....	159
a.	Ücret Alacağının Muaceliyeti.....	159
b.	Gider ve Avansların Muaceliyeti.....	162
c.	Vekâlet Sözleşmesinde Edimlerin İfa Sırası.....	163
J.	SAKLAMA SÖZLEŞMESİ.....	164
1.	Genel Olarak.....	164
2.	İfa Zamanı ve Erken İfa.....	165
a.	Geri Verme Borcu.....	165
b.	Ücret Alacağının Muaceliyeti.....	166
c.	Masrafların Ödenmesi ve Muaceliyeti.....	166
K.	KEFALET SÖZLEŞMESİ	167
1.	Genel Olarak.....	167
2.	İfa Zamanı ve Erken İfa.....	168
a.	Adı Kefalette Kefilin Borcu.....	168
b.	Müteselsil Kefalette Kefilin Borcu	170
L.	MESAFELİ SÖZLEŞMELER	171
1.	Genel Olarak.....	171
2.	İfa Zamanı ve Erken İfa.....	172
	SONUÇ	175
	KAYNAKÇA.....	179